

Lausunto perusopetuksen toisen kotimaisen kielen kokeilusta

122/12.00.02/2017

SIVLTK 30.05.2017 § 63

Asian valmistelija: vs. sivistysjohtaja Kimmo Jalonen

Maan hallitus on hallitusohjelmassaan linjannut, että kieltenopiskelua lisätään ja monipuolistetaan sekä mahdollistetaan alueellinen kokeilu kielivalikoiman laajentamisesta. Asiaan liittyen opetus- ja kulttuuriministeriö on 24.4.2017 pyytänyt muun muassa kunnilta lausuntoa perusopetuslain väliaikaisesta muuttamisesta. Muuttaminen mahdollistaa rajatun kielikokeilun käynnistämisen 1.8.2018 alkaen. Määräaikaisessa kielikokeilussa 6. luokalta alkava toinen kotimainen kieli olisi perusopetuksessa mahdollista korvata jollakin vieraalla kielellä.

Nousiaisten sivistyslautakunta antaa asiasta seuraavan lausunnon:

Nousiaisten kunnan sivistyslautakunta suhtautuu lähtökohtaisesti myönteisesti suunniteltuun kokeiluun. Kokeilun yhtenä tavoitteena on kielivalikoiman laajentaminen. Esitys tukee tavoitetta, sillä oppilaan on valittava jokin muu kieli, jos hän ei valitse toista kotimaista kieltä. Kokeilussa saadaan tärkeää tietoa kielten opiskelun kehittämiseksi ja monipuolistamiseksi. Kokeilun tarkoituksena on seurata kokeilun vaikutuksia kielivalintoihin ja tarjontaan. Kokeilu on rajattu enintään 2200 henkilöön, jolloin henkilöiden seuraaminen helpottuu. Se on puolestaan tärkeätä kokeilun vaikuttavuuden arvioinnissa.

Nousiainen tukee ajatusta, että esityksessä laki ei rajaisi kokeilun piiriin vain tiettyä valtakunnan maantieteellistä osaa, vaan kaikki kunnat ja muut perusopetuksen järjestäjät voivat lähtökohtaisesti hakea kokeilulupaa. Kokeiluun voivat hakea sekä suomen- että ruotsinkieliset opetuksen järjestäjät. Näin ollen kokeilua ei ole rajattu vain jollekin alueelle, esimerkiksi itäisimpään Suomeen, ja tiettyyn kieleen. Yhdenvertainen mahdollisuus hakeutua kokeiluun tukee sen hyväksyttävyyttä yhdenvertaisuusnäkökulmasta ja takaa kattavamman tiedon saamisen niistä seikoista, joita varten kokeilu käynnistetään.

Nousiaisten kunta on samaa mieltä perustelutekstin näkemyksen kanssa, että perusoikeuksien näkökulmasta estettä kokeilulle ei ole, sillä esityksen mukaan kokeiluun osallistuminen on oppilaalle aina vapaaehtoista. Opetuksen järjestäjän tulee järjestää toisen kotimaisen kielen opetusta kaikille sitä haluaville ja poissulkeminen on täysin oppilaan vapaassa harkinnassa. Oppilasta, joka ei osallistu kokeiluun, ei voida tämän valinnan vuoksi siirtää toiseen kouluun ja toisen kotimaisen kielen opetuksen saannille ei voida asettaa muitakaan esteitä.

Esityksessä säädetään oppilaan ja hänen huoltajiensa harkintaa tukemaan opetuksen järjestäjän velvollisuus varmistaa oppilaiden ja heidän huoltajiensa tietopohja valinnan mahdollisista seurauksista ennen kielivalintojen tekemistä. Minkälainen varmistus on riittävää? Asiaan on tarpeen saada täsmällistä ohjeistusta.

Nousiaisten kaltaisessa kunnassa, jossa kouluyksiköt ovat pieniä ja kouluverkko hajanainen, ei mainittuun kokeiluun osallistuminen ole taloudellisesti mahdollista. Käytännössä pienissä kyläkouluissa pitäisi olla valmius englannin, ruotsin ja jonkin muun kielen opetukseen, mikä toteutuessaan kasvattaisi tuntikehystä ja aiheuttaisi myös muita ylimääräisiä kuluja. Kunnilla ei toisin sanoen ole tasavertaisia edellytyksiä osallistua kokeiluun. Mikäli valtio osoittaisi kokeiluun osallistuville kunnille erillistä hankerahoitusta tai vastaavaa tukea, tilanne voisi olla toinen.

Ehdotus Sivistyslautakunta hyväksyy esittelyn selostustekstissä olevan lausuntoehdotuksen Nousiaisten kunnan lausunnoksi koskien perusopetuslain väliaikaista muuttamista toisen kotimaisen kielen kokeilun vuoksi.

Lisätietoja päätösehdotuksesta antaa:
vs. sivistysjohtaja Kimmo Jalonen, puh. 044 4355 300

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin keskustelun jälkeen yksimielisesti.

Lisätietoja päätöksestä antaa:
vs. sivistysjohtaja Kimmo Jalonen, puh. 044 4355 300

Otteen oikeaksi todistaa

Nousiaisissa 2.6.2017

Arkistonhoitaja

Jakelu

Opetus- ja kulttuuriministeriö